

MUHAMMED RESULULLAH I*

Muhammed b. Tavît et-Tancî
Terc. Osman Keskioglu

İslâm davetinin talimatını anlayabilmek için ilk anahtar, şüphesiz ki, bu talimatı Cenabı Allah'tan beşeriyete tebliğ eden ve bu davetin sahibi olan Hazreti Peygamberin kendisidir. Onu tanımak, tabiatıyla, Onun risaletini tanımağa takaddüm eder. Bundan başka O, bize bu davetin ruhuna nüfuz etmeyi sağlar. Bazan sözleriyle, bazen da hayatı demek olan fiilleriyle, kendisine vahiy olunan Kitabullahın manalarına vakıf olmak imkanını bahşeder.

Resulullah Efendimizin hayatı, tarihin gözü önünde ve kulağı dibinde cereyan eden bir vakıadır. O, şan ve şerefle dolu, aydın, haki ki bir tarihtir. Onda hayale meydan verip de türlü tefsir ve teville yol açan ve onu ibham ve kapalılık içinde bırakan hiçbir gölge yoktur.

Kur'an-ı Kerim ki, onun hayatı için birinci kaynaktır, onu ashabına tebliğ eylemiş, onlardan bazıları onun tamamını veya bir kısmını hafızalarına almışlar, diğer bazıları da yazmışlardır. İşte bu aziz kitap, daha onun hayatında, asr-ı saadette yazılmıştır. Onun irtihali üzerine birkaç sene geçmeden, Peygamberin ilk halifesi olan Hazreti Ebu Bekir'in hilafeti zamanında Kur'an-ı Kerim'in cem'i ve tertibi tamamlanmıştır.

Hazreti Peygamberin mübarek hayatı, ilk Müslümanlar nezdinde büyük bir itinaya mazhar olmuştur. O hayatın tafsilatı ve incelikleri, kendisinden evvel gelen peygamberlerden hiçbirisinin, hayatının

* Muhammed b. Tavit et-Tancî, "Muhammed Resulullah I", *İslam Mecmuası*, 4 (1956), s. 4-5.

Bu makale, İslam Mezhepleri Tarihi Yüksek Lisans öğrencisi Ebru Koçak tarafından dizilmiştir.

eremediği bir surette tedvin edilmiştir ve o hayatın bu itina ile beraber Müslümanların göğsünde –yıllar boyunca- canlı suretleri vardır ki bir müslümanın İslâm talimlerine –örnek ve emir bilerek- uymak payına göre vazıhlaşır veya silikleşir.

İslam diyarlarının herhangi bir beldesinde olursa olsun, hiçbir gün yoktur ki, günde beş defa müezzinin Allah adı yanı sıra İslam Peygamberinin ismini anan sesi, her müslümanın kulağına çalınmadan geçmiş olsun.

Hazreti Peygamberin müteaddit cephelerden ele alınması gereken hayatı hakkında mufassal sözlere Müslümanların her zaman şiddetle ihtiyaçlarına rağmen, bu makalemde ben bu tafsilata girişmeyeceğim. Benim şimdilik yapmak istediğim, onun hayatının beheimahal izah edilmesi gereken bir cephesini mevzuu bahis etmektir ki, o da: Hazreti Peygamberin beşeri cephesidir.

Resulu Ekrem Efendimiz Muhammed bin Abdullah bin Abdülmuttalip'tir. Onun nesebi Araplar arasında maruftur; O, Haşimi ailesindedir. Bu ailenin Kureyş içinde mevkii ve şerefi de herkesçe tanınmış olup zamanında düşmanları bile bu hususta kendisine bir noksan atfetmek imkanını bulamamışlardır.¹

Hazreti Peygamber 571 M. Senesinde Mekke'de doğmuş, 632 M. Senesinde Medine'de irtihal buyurmuşlardır.²

Resulullah efendimiz kendi nefisini tanımıştır. Zira insanın kendisini bilip tanınması, Rabbini tanıyıp bilmesi için en yakın bir vasıftır. Kur'an-ı Kerim'de şöyle varid olmuştur: "... Kendi nefislerinizde dahi, hala görmez misiniz?"³ Gene Kur'an-ı Kerim'de der ki: "Biz onlara ayetlerimizi afakta ve kendi nefislerinde gösteririz."⁴

¹ Sahih-i Buhârî , 8/1.

² İbn Hazm'e göre Hazreti Peygamberin tarihinden bu kadarını bilmek Müslümanlara farzdır. Bkz.: *Cemheret el-Ensâb*, s. 2

³ 51. Zariyât, 21.

⁴ 41. Fussilet, 25.

İşte bu itibardır ki İslam mutasavvıfları, Yahya bin Muaz er-Razi'nin "Kendini bilen Rabbini de bilip tanır"⁵ sözünü, marifeti ilahiye, yani Allah'ı tanımak için esas prensip ittihaz etmişlerdir. Evet, Resulu Ekrem kendini tanıdı ve etrafında olan şeyleri de düşünmeğe başladı. Onun büyük ruhu, bir takım şuur ve hislerle doldu ki, bunlar zamanla içinde olgunlaştı. Ve nihayet "tenhalık, inziva hoşuna gitmeğe başladı. Hıra dağında inzivaya çekilirdi. Yanına azığını alıp sayılı geceleri orada ibadetle geçirirdi. Sonra ailesi nezdine döner, Hatice gene aynı şekilde hazırlık yapar, o da azığını alıp gene Hıraya dönerdi. Nihayet Gar-ı Hırada bulunduğu esnada kendisine vahi ile hak geldi.⁶

Bu davetin alamet ve emareleri zihninde aydınlandı. Uluhiyette başka hiçbir şeriki olmıyan bir Allaha iman ve ibadete davete başladı. Zevcesi Hazreti Hatice'yi⁷ yakın akrabalarını⁸, sonra halis dostlarını, en sonra da bilumum insanları⁹ Hakka ibadete davet etti. Bu hak dava uğrunda koşarken kavminin muhalefet, eza ve alayı ile karşılaştı. Fakat bunlara sabretti ve onların kalp kırıcı istihzalarının sıkıntı verici hallerine göğüs gerdi.¹⁰

Zira Peygamberlik vazifesi ağır yük ve tekalifle, mesuliyet doludur. Onu ancak Allah'tan kuvvet alan azimet sahipleri, uluvvülazim Peygamberler kaldırabilirler.

İçlerine gelenekler, görenekler, batıl inançlar yerleşip kök salmış olan insanlara bu davet garip göründü. Onlara en garip gelen cihet ise bu daveti kendilerine tebliğ eden zatın, aralarında yetişip büyümüş, o da başkaları gibi maişet kaydından azade kalamamış tanıdıkları bir kimse olması idi. Diğer insanlar gibi bir beşer olan Hazre-

⁵ Halk arasında hadis diye şöhret bulmuştur. Muhaddislerce Peygambere nisbeti kabul olunmuyor. Fakat mana itibariyle İslâm'ın ruhuna uygun olduğundan doğrudur.

⁶ Bak: Fütühât-ı Mekkiyye, 26/1.

⁷ Sahih-i Buhârî, 7/1; Siret-i İbn Hişam, 249/1.

⁸ Siret-i İbn Hişam, 257/1.

⁹ 26. Şuarâ', 214.

¹⁰ Siret-i İbn Hişam, 280/1.

ti Muhammed, nasıl olup da Beşir ve nezir olarak Allah'ın risaletini kendilerine tebliğ eden bir elçi olur, bunu havsalaları almıyordu.¹¹

Allah insanlar arasında bir beşer Peygamberin vasıta olması, etrafında münakaşa ve tartışma cereyan eden bir mesele olmuştur. Cenabı Hakkın düşmanlarından himaye ettiği¹² ve koruduğu¹³ Resulüekrem, insanları aldatacak, sahtekarlık yapacak, Allah'ın demediği bir şey söyleyecek değildi. O böyle şeylerden münezzehtir. O kendisine düşmanları tarafından tevcih edilmek istenen böyle şeyleri yapanlar hakkında bizzat Allah'tan şu açık tehdidi bize bildirmektedir: "O bize istinaden bazı laflar uydurmağa kalkışsaydı, biz onu bundan dolayı kuvvetle tutar yakalardık. Sonra da ondan iliğini keser atardık."¹⁴

O takdirde Hazreti Peygamber kendisi böyle bir şey asla yapmazdı. O bütün samimiyetiyle kendisini onlara içlerinden yetişmiş bir beşer olarak takdim eder. Ancak Allahü Teala onu insanlara hidayet yolunu göstermek için alemlere rahmet olarak göndermiştir.¹⁵ Ve o öyle rumuzlu şeylere, kaçamak yollara meydan bırakmayan bir vuzuhla bu beşer oluşun hududunu çizer:

"Ben de sizin gibi bir beşerim. Ancak bana Tanrınızın yalnız bir Allah olduğu vahy olunuyor."¹⁶

Hal böyle iken, kavmi Onun risaletine inanmaktan kaçındılar; adeten beşerden sadır olmayan harikulade işler yapmadıkça onu tasdik etmeyeceklerini söylediler. Ondan mesela; su olmayan bir yerde içinde su kaynayan bir pınar akıtmasını veya hiçbir nebat bitmeyen çölde içinden ırmaklar akan meyva dolu bir bahçe meydana getirmesini veyahut kendisine iman etmeyenlerin üzerine gökleri parça parça düşürmesini ve yahut da Allah'ı ve Melekleri getirip onları aşikare göstermesini istediler.

¹¹ 15. Hicr, 94-96.

¹² 25. Furkan, 6-8; Ebu Hayyan Tefsiri (el-Bahrilmuhit), 479/6.

¹³ 15. Hicr, 94-96.

¹⁴ 5. Mâide, 70.

¹⁵ 69. Hakka, 44-46.

¹⁶ 21. Enbiyâ, 107.

Onlara bu isteklerinin kat'i cevabı şu idi: Harikulade şeyler ve mucizeler yapmak insanların elinden gelmez. Bunlar onların kudreti dahilinde değildir. Bunları yalnız her şeye kadir olan Allah yapar. “Deki: Süphanallah, ben ancak beşer bir resulüm”.¹⁷

İşte Hazreti Muhammet Aleyhisselam kendisini insanlara böylece takdim etmiştir. Ondan önceki peygamberlerin vazifesini de böyle anlıyordu. Ondan evvel Hazreti Nuh da şöyle demişti: “Ben size ne Allahın hazineleri benim yanımda, ne de gaybı bilirim demiyorum. Ben bir Melek'im de demem.”¹⁸

Nuh'un kavmi ona şöyle demişlerdi: “Ey Nuh, cidden bizimle mücadele ettin, cidalde çok ileri gittin. Eğer sadıksan, haydi bizi tehdit edip durduğun azabı getir de görelim. Nuh da, dedi ki, Onu ancak Allah getirir, eğer dilerse. Ve siz onu asla aciz bırakacak değilsiniz.”¹⁹

Bütün milletler peygamberlerine şöyle demişlerdir: “Siz de bizim gibi bir beşersiniz, bizi atalarımızın taptıklarından çevirmek istiyorsunuz. O halde bize sultansı açık bir delil getiriniz. Resulleri onlara: “Evet dediler: Biz sizin gibi bir beşerden başka bir şey değiliz. Vela-kin Allah kullarından dilediğine nimetini ihsan eder. Allah'ın izni olmadıkça size bir sultan ve burhan getirmek bizim haddimiz değildir.”²⁰

¹⁷ 18. Kehf, 111.

¹⁸ 41. Fussilet, 6.

¹⁹ 11. Hüd, 32; İsrâ, 90-94.

²⁰ 11. Hud, 27-33; 14. İbrahim, 10-11.